

7

Beschermd dorpsgezicht

Het beschermde dorpsgezicht van Gelselaar laat zich bewonderen vanaf allerlei plaatsen op de Bollertweg (deels ook de grens). In het hart een omkranst torentje van de Waterstaatskerk uit 1841, op de plek van een kapel uit 1440.

8 Bolksbeek en Slinge

Als gezwollen aders / op een oude mannenhand liggen de beken / bedijkt boven het land, dichtte Jawik Krudde over de Bolksbeek en de Schipbeek, die Gelselaar omarmen. Vanaf de es zijn te zien: Bolksbeek, vallei van de Slinge en de eens omgrachte boerderij Schothorst.

Ommetje Gelselaar (7,5 km)

- ▶ De mogelijkheid bestaat de route in te korten.
- ▶ De doorgaande route wordt met **rode wegwijzerplaatjes** aangeduid en de routeverkortingen met **groene plaatjes**.
- ▶ De nummers op de plattegrond en in de folder verwijzen naar **bezienswaardigheden** langs de route. Deze zijn in de folder en op het paneel nader beschreven.
- ▶ De route is niet geschikt voor kinderwagens en rolstoelen, vanwege de **onverharde en smalle paden**. Waterdicht en stevig schoeisel wordt aanbevolen.
- ▶ Het wandelpad loopt over terreinen waar wild beschutting vindt. Om de dieren niet te verstoren en om verspreiding van dierziekten te voorkomen dienen **honden aangelijnd** te zijn.
- ▶ U loopt deze route op **eigen risico**.

Colofon

- ▶ Productie: Stichting Landschapsbeheer Gelderland, www.landschapsbeheergelderland.nl
- ▶ Tekst, illustraties en beeldmateriaal: Werkgroep Ommetje Gelselaar
- ▶ Opmaak: Gerrit Ebbink, Eefde

Met speciale dank aan de enthousiaste werkgroepleden uit Gelselaar en de grondeigenaren

©2008, 1ste druk. Landschapsbeheer Gelderland
Alle rechten voorbehouden.

Gelselaar 7,5 km

Deze folder maakt deel uit van de serie **Hessenwegen**.
Meer informatie hierover vindt u op:
www.landschapoverijssel.nl en
www.landschapsbeheergelderland.nl

- ▶ **Startpunt [S]**
Café Florijn,
Dorpsstraat 12 in Gelselaar
- ▶ **Openbaar vervoer**
bus 95, Syntus,
buslijn Borculo-Goor

OMMETJE

Wandelen in ganzendorp Gelselaar is genieten. Van rust en natuur, van landschap en landbouw, van cultuur-historie en een beschermd dorpsgezicht.

Hessenwegen
Ontdek het mooie landschap van Achterhoek en Twente

Gelselaar 7,5 km

Gelselaar, gemeente Berkelland, Gelderland

Gelselaar. Met z'n beschermd dorpsgezicht, schrijvende meesters (onder wie H.W. Heuvel), glooiende essen, vergezichten, beken en bossen, stille broeklanden, monumentale boerderijen, snaterende ganzen, sporen van een oude havezate, eeuwenoude Bentheimer waterputten en een door huizen omkranst kerkje. Rijk aan cultuurhistorie. En een fraai ommetje rijk. Hier wandelen is mede door het verleden: verrukkelijk, verrassend, verfrissend en verrijkend. Voor boer en burger, voor eigen inwoners en voor wie van elders komt.

Eeuwenoude handelsroute

Het graven van de Schipbeek heeft het handelsverkeer van en naar Deventer en Duitsland enorm gestimuleerd. Het eindpunt lag lang nabij de weg Gelselaar-Diepenheim. Hier werden veel producten uit de schuiten overgeladen voor vervoer per as. En omgekeerd. Een eeuwenoude handelsroute. Het informatiepunt Hessenhutte aan de Goordijk verwijst er naar.

Boerderij Winkels en schrijvers

Winkels aan de Dorpstraat. Misschien wel Gelselaars mooiste plekje. Ook de plek voor een kunstwerk voor de drie schrijvende meesters van Gelselaar:

H.W. Heuvel (bekend van Oud-Achterhoesch Boerenleven), H.J. Krebbers (heet straat naar) en G.A. van der Lugt (school naar genoemd). Goede gidsen, ook voor dit ommetje.

1

Eeuwenoude waterputten

Eeuwenoude Bentheimer waterputten. Zeer waardevol cultuurhistorisch erfgoed in Gelselaar. Deze putten van natuursteen komen nog voor tussen Winterswijk en Schoonebeek. Gelselaar bezit twee putten met verreweg de oudste jaartallen: 1575 bij Stokkink en 1579 bij Winkels.

2

3

Paradijselijke Domineeshof

Het eilandje Domineeshof (pastorietuin) aan de eens kronkelende Koningsbeek was volgens Heuvel en Krebbers een eeuw geleden 'paradijselijk'.

De restanten verdwenen bij de ruilverkaveling in de jaren vijftig.

Parallel aan het beekdal loopt de route over de Beumerweg.

4

Bevervoorde

De contouren van het al een paar eeuwen geleden verdwenen adellijke huis Bevervoorde zijn enkele jaren geleden weer blootgelegd. Het is ook wel havezate Mensinck genoemd, of 't Jonkeren.

Drie watermolens

Drie watermolens telde Gelselaar (bij Bevervoorde, De Scholte en De Renger). Eeuwen na hun verdwijning herinneren de molens nog aan de Berkel. Die stroomde lang geleden niet naar Borculo, maar via de bovenloop van de Bolksbeek en de Koningsbeek richting het Westerflier.

5

Ganzenweide

Gelselaars metamorfose: van spotnaam 'ganzengat' tot erenaam 'ganzendorp'. Eens met het ook drassige Twente het grootste aaneengesloten fokgebied van ganzen. Deze dieren lieten veel oude gebruiken na. Nu zijn er: ganzenweide, ganzenkunstwerk, groot ganzenbordspel en de jaarlijkse ganzenmarkt.

6

Horsten in broekland

Veel boerderij- en familienamen in Gelselaar eindigen op horst. Een herinnering aan de vele horsten van weleer. De met hoge hulsten, jeneverstruiken, eiken en ander hout begroeide hoogten in het laaggelegen broekland (langs Bolksbeek en in noordelijke route).